

HỆ THỐNG NGÂN HÀNG VIỆT NAM NĂM 2020 HOẠT ĐỘNG KINH DOANH AN TOÀN, HIỆU QUẢ

TS. Nguyễn Hoàn

Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội

Năm 2020 là một năm không dễ dàng đối với nền kinh tế cả nước bởi những ảnh hưởng lớn của dịch Covid-19, tuy nhiên hệ thống ngân hàng Việt Nam vẫn vững vàng vượt qua khó khăn, thực hiện thành công “nhiệm vụ kép”, vừa duy trì hoạt động kinh doanh an toàn, hiệu quả, vừa hỗ trợ cộng đồng doanh nghiệp và nền kinh tế phục hồi, thể hiện khả năng chống chịu và thích ứng với sự thay đổi.

Những con số biết nói

Vượt qua những khó khăn, thách thức của năm 2020 đầy biến động, hầu hết các ngân hàng Việt Nam duy trì được tốc độ tăng trưởng ổn định nhờ việc tiết giảm chi phí, cơ cấu lại hoạt động kinh doanh, đa dạng hóa nguồn thu. Bên cạnh đó, thị trường được củng cố, thanh khoản dồi dào, lãi suất liên ngân hàng duy trì ở mức thấp; tỷ giá tiếp tục ổn định, giá trị VND được nâng cao; dự trữ ngoại hối tiếp tục được bổ sung, giúp đảm bảo an ninh tài chính tiền tệ quốc gia và củng cố mức xếp hạng tín nhiệm của Việt Nam. Không những thế, khung năng lực quản lý rủi ro cũng được các ngân hàng hoàn thiện trong năm 2020 khi nhiều ngân hàng đã về đích trước hạn cả 3 trụ cột theo Basel II về hệ thống quản trị ngân hàng theo chuẩn mực quốc tế (gồm yêu cầu vốn tối thiểu, rà soát giám sát và nguyên tắc thị trường) và tất toán toàn bộ dư nợ trái phiếu VAMC.

Trong năm 2020 vừa qua, Vietcombank tiếp tục giữ vững vị trí là đơn vị dẫn đầu trong ngành tài chính ngân hàng và ghi nhận nhiều dấu ấn tiên phong. Theo báo cáo kinh doanh của ngân hàng Vietcombank, trong năm vừa qua, tổng tài sản vượt 1,3 triệu tỷ đồng, tăng 8,5% so với năm 2019; huy động vốn thị trường đạt gần 1.053,5 nghìn tỷ đồng, tăng 10,9%; thu nợ ngoại bảng đạt trên 2,4 nghìn tỷ đồng; lợi nhuận hợp nhất đạt trên 23 nghìn tỷ đồng (xấp xỉ 1 tỷ USD). Lợi nhuận trước thuế riêng lẻ đạt trên 22,5 nghìn tỷ đồng và lợi nhuận hợp nhất đạt trên 23 nghìn tỷ đồng. Với kết quả này, Vietcombank là ngân hàng Việt Nam duy nhất lọt vào nhóm 200 ngân hàng có quy mô lợi nhuận lớn nhất toàn cầu.

Sự hiệu quả trong hoạt động kinh doanh đã làm lực đẩy, đưa cổ phiếu VCB vươn lên và lần đầu tiên trở thành doanh nghiệp niêm yết có quy mô vốn hóa lớn nhất thị trường chứng khoán Việt Nam (xấp xỉ 370 nghìn tỷ đồng, tương đương 16 tỷ USD).

Khép lại năm 2020, bên cạnh hàng loạt những thành tích trong nước, Vietcombank đã gây dựng được uy tín và cải thiện thứ hạng của mình trong khu vực và thế giới. Hiện Vietcombank lọt top 50 công ty niêm yết tốt nhất Việt Nam, là đại diện duy nhất của Việt Nam có mặt trong top 1.000 doanh nghiệp niêm yết lớn nhất toàn cầu (theo Forbes); đứng thứ 403 (đứng đầu nhóm ngân hàng tại Việt Nam) trong bảng xếp hạng của The Banker; lọt Top 2 ngân hàng có giá trị thương hiệu tăng trưởng cao nhất toàn cầu (theo Brand Finance) và là đơn vị có giá trị thương hiệu lớn nhất ngành ngân hàng tại Việt Nam (theo Forbes Việt Nam)... Năm 2020, Vietcombank tiếp tục

được bình chọn là “Ngân hàng mạnh nhất dựa trên Bảng tổng kết tài sản”, xếp hạng 55 trong danh sách 500 ngân hàng mạnh nhất khu vực Châu Á - Thái Bình Dương.

Trải qua một năm đầy bất ổn song với việc thực hiện nhiều biện pháp để củng cố sức mạnh và vượt qua khủng hoảng, năm vừa qua ngân hàng Techcombank cũng đạt được kết quả như mong đợi. Tiếp nối thành công của năm 2019, trong năm 2020, Techcombank tiếp tục ghi nhận sự tăng trưởng ấn tượng về số lượng khách hàng với 1,1 triệu khách hàng mới, nâng tổng số khách hàng mà Ngân hàng phục vụ lên 8,4 triệu. Kết quả kinh doanh năm 2020 được Techcombank công bố vào tháng 01/2020 cho thấy, lợi nhuận trước thuế đạt 15,8 nghìn tỷ đồng và doanh thu đạt 27,0 nghìn tỷ đồng; tăng lần lượt 23,1% (cao hơn chỉ tiêu lợi nhuận trước thuế mà Đại hội cổ đông đã thông qua là 21,5%) và 28,4% so với cùng kỳ năm 2019, tiếp tục dẫn đầu thị trường về tỉ lệ tiền gửi không kỳ hạn (CASA) 46,1% và tỉ suất lợi nhuận trên tổng tài sản (ROA) 3,1%.

Kết thúc năm 2020, doanh thu (TOI) của Ngân hàng đạt 27,0 nghìn tỷ đồng, tăng 28,4% so với

doanh thu năm 2019 và vượt mức tăng 18,0% của chi phí hoạt động. Thu nhập lãi thuần (NII) năm 2020 đạt 18,8 nghìn tỉ đồng, tăng 31,5% so với cùng kỳ năm ngoái. Thu nhập từ hoạt động dịch vụ (NFI) đạt 4,2 nghìn tỉ đồng, tăng trưởng 28,8% so với năm 2019.

Cuối năm 2020, Techcombank có tổng dư nợ tín dụng của khách hàng là 318,0 nghìn tỉ đồng, tăng 23,3% so với cuối năm 2019, phù hợp với hạn mức tín dụng Ngân hàng Nhà nước cho phép. Nhờ việc chủ động xử lý nợ xấu để củng cố sức mạnh bảng cân đối trước các tác động của đại dịch Covid-19 lên nền kinh tế, tỉ lệ nợ xấu trong năm vừa qua có xu hướng giảm và được giữ ở mức 0,5% tại thời điểm cuối năm 2020. Đồng thời, Techcombank đã duy trì thanh khoản dồi dào với tỉ lệ cho vay trên tổng tiền gửi đạt 78,1% và tỉ lệ vốn ngắn hạn cho vay trung-dài hạn đạt 33,9%.

Những kết quả trên đã giúp Techcombank nhận được nhiều giải thưởng trong năm 2020 như: “Ngân hàng thanh toán tốt nhất tại Việt Nam” của The Asian Banker và “Ngân hàng tốt nhất Việt Nam năm 2020” của FinanceAsia...

Với chiến lược kinh doanh hiệu quả, hợp lý, ngân hàng VietinBank

đã ghi nhận lợi nhuận vượt chỉ tiêu năm 2020, đạt gần 16,5 nghìn tỷ đồng trước thuế, tỷ lệ nợ xấu dưới 1% và đã hoàn tất mua lại toàn bộ trái phiếu VAMC. Dư nợ tín dụng hợp nhất VietinBank tăng 7,7% so với 2019, nguồn vốn huy động tăng 11% với nguồn vốn CASA tiếp tục được cải thiện tăng 15,5% so với năm 2019, tỷ trọng CASA tăng so với năm 2019. Đáng chú ý, ngân hàng ghi nhận thu nhập ngoài lãi tăng tới 35,2% so với năm 2019, đưa tỷ trọng thu ngoài lãi trên tổng thu nhập hoạt động từ 16,5% năm 2019 lên gần 20,1%. Trong đó thu thuần dịch vụ tăng gần 12% so với năm 2019, thu nhập từ kinh doanh ngoại tệ tăng 24% so với năm 2019, lợi nhuận từ hoạt động kinh doanh vốn tăng 70% so năm 2019.

Cùng với đó, VietinBank đã đưa tỷ lệ nợ xấu về dưới 1%, tỷ lệ bao phủ nợ xấu đạt 130%, đồng thời đã mua lại toàn bộ nợ xấu VAMC trong chưa đầy hai năm. Năm 2020, VietinBank đã chú trọng quản trị tốt chi phí, chất lượng tăng trưởng, triển khai các chương trình ưu đãi giảm lãi suất cho vay, duy trì mặt bằng lãi suất cho vay trong nhóm thấp nhất thị trường và kiểm soát được tỷ lệ chi phí trên thu nhập (CIR), giảm từ mức 37,7% năm 2019 xuống khoảng 35%.

Bên cạnh những cánh chim đầu đàn trên, nhiều ngân hàng khác như VPBank, Agribank, LienVietPostBank, MBBank... cũng đạt được những kết quả khá tốt, giúp củng cố sức mạnh của hệ thống ngân hàng Việt Nam.

Nỗ lực ngân hàng số

Trong bối cảnh bùng nổ xu hướng công nghệ 4.0, những năm gần đây các ngân hàng Việt Nam đều coi phát triển ngân hàng số là mục tiêu và yếu tố quan trọng trong chiến lược kinh doanh

và chiếm lĩnh thị trường. Điều này càng có ý nghĩa hơn trong bối cảnh dịch bệnh Covid-19 hoành hành như năm vừa qua. Do đó, ngay từ đầu năm 2020, hàng loạt ngân hàng Việt Nam bước vào hành trình chuyển đổi số theo những hướng đi riêng và tạo nên một bức tranh khá sôi động trong cuộc đua chuyển đổi số giữa các ngân hàng.

Theo đại diện của Ngân hàng Nhà nước, trong số các ngân hàng đã có, đang xây dựng hoặc dự tính xây dựng chiến lược chuyển đổi số, có 88% các TCTD lựa chọn triển khai số hóa các kênh giao tiếp khách hàng (front-end) và nghiệp vụ nội bộ (back-end); 19% TCTD đã hoặc có kế hoạch thiết lập thương hiệu/kênh ngân hàng số mới; và chỉ 6% TCTD tiến hành số hóa kênh giao tiếp khách hàng (front-end only). Có 31,7% TCTD đã xây dựng cơ chế thử nghiệm trong nội bộ tổ chức - sandbox nội bộ và 28,6% đã xây dựng trung tâm đổi mới số (digital hub).

Một trong những dấu ấn trong hành trình chuyển đổi số của ngân hàng Vietcombank là việc ra mắt dịch vụ ngân hàng số VCB Digibank vào tháng 7/2020, thanh toán đa kênh tích hợp được xây dựng trên việc hợp nhất các nền tảng giao dịch riêng rẽ trên internet banking và mobile banking, giúp cung cấp trải nghiệm liền mạch, thống nhất cho khách hàng trên các phương tiện điện tử và thiết bị di động.

Bên cạnh Vietcombank, LienVietPostBank cũng không ngừng đẩy mạnh hoạt động chuyển đổi số trong năm 2020 bằng việc cho ra mắt sản phẩm LienViet24h trên nền tảng ngân hàng hợp kênh. Đây là một ứng dụng công nghệ số hoá và tự động hoá 4.0 nhằm cung cấp cho khách hàng dịch vụ ngân hàng số

toàn diện 3 trong 1 với những tiện ích thông minh đáp ứng toàn bộ nhu cầu của khách hàng...

Một trong những ngân hàng tiên phong khác trong chuyển đổi số là TPBank, có số lượng giao dịch qua LiveBank năm 2020 là khoảng 7 triệu giao dịch (tăng 130% so với năm 2019) với giá trị giao dịch 330 nghìn tỷ đồng (tăng 140% so với năm 2019). Hay như ngân hàng số Timo công bố đối tác ngân hàng hợp tác chiến lược đồng hành giai đoạn mới là VietCapitalBank với tên gọi mới Timo Plus.

Đồng hành tháo gỡ khó khăn

Không chỉ vững vàng vượt qua những khó khăn trong bối cảnh tình hình dịch bệnh diễn biến phức tạp, thực hiện sự chỉ đạo của Chính phủ và Ngân hàng Nhà nước, trong năm 2020, hàng loạt các ngân hàng đã đồng hành, chia sẻ, tháo gỡ khó khăn cho hoạt động sản xuất, kinh doanh của doanh nghiệp, người dân chịu tác động của đại dịch Covid 19.

Ví dụ như ngân hàng Vietcombank đã triển khai đồng bộ và mạnh mẽ các giải pháp hỗ trợ doanh nghiệp, cá nhân chịu tác động của dịch Covid-19 từng bước vượt qua khó khăn thông qua việc cơ cấu lại nợ, các gói hỗ trợ lãi suất, giảm lãi suất. Cụ thể ngân hàng này đã thực hiện 5 đợt giảm lãi suất cho vay, nhiều nhất trong hệ thống các tổ chức tín dụng, gồm 4 đợt hỗ trợ doanh nghiệp và người dân bị ảnh hưởng do đại dịch Covid-19 và 1 đợt hỗ trợ doanh nghiệp và người dân tại 10 tỉnh miền Trung bị ảnh hưởng bão lũ để chia sẻ khó khăn với khách hàng với tổng dư nợ được Vietcombank hỗ trợ lãi suất cho vay xấp xỉ 660 nghìn tỷ đồng; tổng số tiền lãi sau 5 lần giảm lãi suất hỗ trợ khách hàng lên đến gần 4 nghìn tỷ đồng.

(Xem tiếp trang 45)

Về xã hội, đến năm 2019 nước ta cũng mới chỉ đạt 72,50% so với điểm chuẩn nước phát triển. Để nâng cao chỉ số phát triển xã hội trong thời gian tới nước ta cần tập trung đầu tư để tăng tỷ lệ lao động đã qua đào tạo đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp công nghiệp hóa, hiện đại hóa các ngành kinh tế trong nước, đồng thời đáp ứng yêu cầu xuất khẩu lao động phù hợp với nhu cầu của các nước trên thế giới.

Về môi trường, đến năm 2019 nước ta đạt 96,92% điểm chuẩn cần đạt. Tuy nhiên để giữ vững và tiếp tục nâng cao chỉ số phát triển môi trường, nước ta cần phải tăng cường đầu tư cho công tác quản lý, bảo vệ môi trường sinh thái nói chung, nhất là cho hoạt động quản lý, trồng và bảo vệ rừng; bảo vệ nguồn nước và cung cấp đủ nước hợp vệ sinh đáp ứng cho nhu cầu cho sinh hoạt của người dân trong cả nước, nhất là cho người dân vùng nông thôn, vùng sâu, vùng xa.

Số liệu các bảng trên đây cũng cho thấy, sự chênh lệch trình độ phát triển kinh tế - xã hội giữa các vùng có xu hướng ngày càng tăng. Chênh lệch trình độ phát triển giữa vùng Đông Nam Bộ và vùng Trung du và miền núi phía Bắc năm 2010 là 21,5 điểm, đến năm 2019 mức chênh lệch là 31,74 điểm (tăng 10,24 điểm). Vì vậy trong giai đoạn tới Đảng, Nhà nước cần tiếp tục quan tâm có chính sách và ưu tiên đầu tư các nguồn lực cho vùng kém phát triển để sớm thu hẹp sự chênh lệch về trình độ phát triển kinh tế - xã hội giữa các vùng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Nguyễn Trọng Hậu (2006), *Phương pháp tổng quát xây dựng các chỉ số tổng hợp*, Thông tin khoa học thống kê, số 4 - 2006, Hà Nội
- Phạm Hoàng (2017), *Đô Thị hóa trên Thế giới: Những cái bẫy cần tránh*. Từ : <http://baochinhphu.vn/Quoc-te/Do-thi-hoa-tren-the-gioi-Nhung-cai-bay-can-tranh/318942.vgp>.
- Tổng cục Thống kê (2020), *Niên giám Thống kê 2019*, Nxb Thống kê, Hà Nội.
- <http://nongthonmoi.gov.vn/Pages/tong-ket-10-nam-chuong-trinh-muc-tieu-quoc-gia-xay-dung-nong-thon-moi.aspx>.

HỆ THỐNG NGÂN HÀNG VIỆT NAM...

(Tiếp theo trang 12)

Bên cạnh đó, Vietcombank cũng cơ cấu lại thời hạn trả nợ và giữ nguyên nhóm nợ theo Thông tư 01 cho các khách hàng vay vốn bị ảnh hưởng của dịch bệnh Covid-19 và đã tích cực tham gia các hoạt động an sinh xã hội hỗ trợ cộng đồng với tổng số tiền gần 350 tỷ đồng, trong đó hơn 40 tỷ đồng ủng hộ công tác phòng chống Covid-19, góp phần đẩy lùi dịch bệnh, ổn định dân sinh.

Bên cạnh đó là sự đồng hành của hàng loạt ngân hàng khác như: VietinBank cắt giảm gần 5.000 tỷ đồng lợi nhuận từ việc giảm lãi suất cho vay, phí, thoái lãi để hỗ trợ doanh nghiệp, người dân bị ảnh hưởng bởi dịch bệnh Covid-19 và thực hiện phương án đảm bảo hoạt động liên tục của ngân hàng trong suốt giai đoạn dịch bệnh; Techcombank thực hiện các biện pháp giúp phục hồi nền kinh tế, chia sẻ khó khăn với các khách hàng cá nhân và doanh nghiệp với gói hỗ trợ toàn diện lên tới 41,2 nghìn tỉ đồng, gồm tái cơ cấu, miễn giảm lãi và giãn nợ cho hơn 3.200 khách hàng.

Hứa hẹn bức tranh tươi sáng năm 2021

Năm 2021 là năm đầu tiên thực hiện Chiến lược phát triển kinh tế - xã hội 10 năm (2021 - 2030) và Kế hoạch phát triển kinh tế - xã hội 5 năm (2021 - 2025), trong đó có nội dung đẩy mạnh cơ cấu lại nền kinh tế, đổi mới mô hình tăng trưởng. Dù còn nhiều thách thức mới ở phía trước, nhưng với thể và lực mới cũng như nền tảng vững chắc, ngành Ngân hàng được dự báo vẫn sẽ tiếp tục có tăng trưởng khả quan. Đặc biệt hứa hẹn nhiều cải tiến về chất lượng dịch vụ, tiện ích tính năng sản phẩm để đáp ứng tốt hơn nhu cầu khách hàng, nhiều đổi mới trong cách thức quản trị để linh hoạt ứng phó với biến động của nền kinh tế trong và ngoài nước.

Trong báo cáo Triển vọng ngành ngân hàng năm 2021 mới đây của Bộ phận phân tích Công ty cổ phần Chứng khoán SSI (SSI Research), các chuyên gia cũng dự báo lợi nhuận ngân hàng sẽ tăng trưởng mạnh trở lại trong năm 2021. Còn các chuyên gia của Công ty cổ phần Chứng khoán Ngân hàng Đầu tư và Phát triển Việt Nam (BSC) cũng đưa ra khuyến nghị khả quan cho nhóm cổ phiếu ngành Ngân hàng trong năm 2021 với quan điểm tăng trưởng lợi nhuận cao nhờ sự phục hồi của nền kinh tế và kiểm soát tốt chất lượng tài sản sau dịch bệnh. Dự báo về năm 2021, VNDIRECT cho rằng lợi nhuận của các ngân hàng sẽ tăng vọt vào năm 2021.

Những dự báo trên hứa hẹn một mức tranh tươi sáng trong năm 2021 cho hệ thống ngân hàng Việt Nam và những kết quả đạt được năm 2020 sẽ là bước đệm để các ngân hàng đạt được mục tiêu tăng trưởng của mình./.